

31.3.2021

Helsingin kaupunki
Pohjoisesplanadi 11-13
00170 Helsinki

Asia: Lausuntopyyntö lautamiesten lukumäärästä

Taustaa

Kesäkuun 2021 kuntavaaleissa valittava kunnanvaltuusto valitsee käräjäoikeuden lautamiehet käräjäoikeuden lautamiehistä annetun lain 4 §:n nojalla valtuuston toimikautta vastaavaksi ajaksi. Nykyisten lautamiesten toimikausi päättyy, kun kunnanvaltuustot ovat valinneet uudet lautamiehet ja valinnat ovat tulleet lainvoimaiseksi. Käräjäoikeuden lautamiehistä annetun lain 3 §:n mukaan käräjäoikeuden lautamiesten lukumäärän vahvistaa Tuomioistuinvirasto. Pykälän 4 momentin mukaan ennen lautamiesten määrän vahvistamista tai muuttamista käräjäoikeudelle ja käräjäoikeuden tuomiopiiriin kuuluvalla kunnalla on varattava tilaisuus antaa asiassa lausunto. Käräjäoikeuden lautamiesten lukumäärä on viimeksi vahvistettu oikeusministeriön päätöksellä 28.4.2017 (OM 14/31/2016).

Lautamiesten lukumäärä

Helsingin käräjäoikeudessa toimii 2017 alkaneella kaudella 270 lautamiestä. Vuoden 2019 alusta eli kesken nykyisten lautamiesten toimikauden voimaan tulleella lailla laajennettiin yhden tuomarin kokoonpanon toimivaltaa käräjäoikeudessa rikosasioissa sekä lisättiin kokoonpanovaihtoehtoja rikosasioissa. Sanotut muutokset ovat vähentäneet lautamiesistuntojen määrää käräjäoikeudessa.

Käräjäoikeudessa järjestetään rikosistuntoja eri kokoonpanoilla. Yhtä asiaa varten on voitu järjestää useampia kuin yksi istunto ja yhdessä istunnossa on voitu käsitellä enemmän kuin yksi asia. Vuonna 2019 kokoonpanossa, jossa oli lainoppinut puheenjohtaja ja kaksi lautamiestä, järjestettiin istunto 706 kertaa. Vahvennettua lautamieskokoonpanoa, jossa oli 3 lautamiestä, käytettiin vuonna 2019 ainoastaan kerran yhteensä kolmen istuntopäivän verran. Asiaa voidaan tarkastella myös lautamieskokoonpanossa ratkaistujen asioiden määrän perusteella. Vuonna 2016 ratkaistiin lautamieskokoonpanossa 700 rikosasiaa. Vuonna 2019 sanotussa kokoonpanossa ratkaistiin puolestaan 510 asiaa ja vuonna 2020 456 asiaa (vuoden 2020 osalta on otettava huomioon koronaepidemian vaikutus istuntojen toimittamiseen).

Postadress

PB 650
00181 HELSINGFORS

Besöksadress

Porkalagatan 13
00180 HELSINGFORS

Telefon

029 56 44200

Telefax

029 56 44417

E-post

helsinki.ko@oikeus.fi

31.3.2021

Helsingin käräjäoikeudessa lautamies osallistui meneillään olevaa valtuustokautta edeltävänä vuonna 2016 keskimäärin seitsemään istuntopäivään vuodessa. Vuonna 2019 vastaava luku oli kuusi istuntopäivää ja poikkeuksellisesti vuonna 2020 keskimäärin 4,6 istuntopäivää. Koronaepidemia on edellä mainituin tavoin vähentänyt lautamiesistuntojen määrää vuonna 2020, koska tuolloin ei käytännössä järjestetty lainkaan lautamiesistuntoja noin 2½ kuukauden aikana.

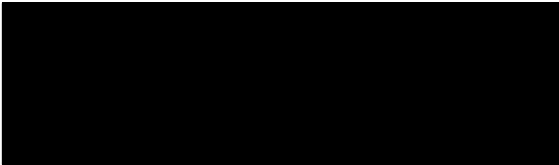
Tilastotiedoista on pääteltävissä, että lautamiestarve on usean vuoden ajan vähentynyt. Käräjäoikeuden oman käsityksen ja myös lautamiehiltä tulleen palautteen mukaan valittavilla lautamiehillä tulisi olla nykyistä enemmän istuntopäiviä vuosittain. Sopiva määrä voisi olla noin 10 päivää vuodessa.

Helsingin väestönkasvusta huolimatta käräjäoikeudessa käsiteltävien rikosasioiden määrä ei ole vastaavasti kasvanut. Huomattava on lisäksi, että rikosasioiden määrän kasvu ei välttämättä suoraan heijastu lautamiesistuntojen määrään, koska yhden tuomarin kokoonpanon käyttöala on laajentunut ja lautamiehet osallistuvat lähinnä vakavien rikosasioiden käsittelyyn sekä käräjänotaarien ratkaisemien rikosasioiden käsittelyyn.

Mainituilla perusteilla lautamiesten lukumäärää olisi perusteltua vähentää nykyisestä. Käräjäoikeus arvio, että lautamiehiä tarvittaisiin alkavalla valtuustokaudelle enintään 220-230.

Pyydän, että Helsingin kaupunki esittää näkemyksensä Helsingin käräjäoikeuden lautamiesten lukumäärästä käräjäoikeudelle viimeistään perjantaina 23.4.2021. Käräjäoikeus tekee sen jälkeen esityksensä lautamiesten lukumäärästä Tuomioistuinvirastolle.

laamanni

Tuomas Nurmi